

© ILVO

Bestrijding echte meeldauw of witziekte in de boomkwekerij

Ook dit jaar werd er, net zoals vorig jaar, in Putte een demoscreening uitgevoerd met fungiciden ter bestrijding van echte meeldauw in de vollegrondsboomkwekerij. Duidelijk is dat het een blijvende zoektocht is om middelen die wegvallen te vervangen.

*Yvan Cnudde & Pascal Braekman,
Sectoradvies sierteelt & gewasbescherming
Departement Landbouw en Visserij*

De demoscreening binnen het Demoplatform boomkwekerij vond opnieuw plaats op het gastbedrijf Boomkwekerij Op de Beeck te Putte. Dit jaar werden de toepassingen uitgevoerd over *Crataegus monogyna* en *Acer campestre*, vorig jaar over *Quercus*.

Intrekkingen en beperkingen

Regelmatig wordt de toelating van

een gewasbeschermingsmiddel ingetrokken of worden er extra beperkingen bij de toepassingsvoorwaarden opgelegd. Voorbeelden van dergelijke beperkingen zijn een verlaagde toegelaten dosis, een beperking in het aantal toepassingen, een groter interval tussen de behandelingen of het vergroten van de bufferzones. Dat is niet anders voor fungiciden ter bestrijding van echte meeldauw in

boomkwekerijgewassen geteeld in open lucht.

Zekerheid over gewasveiligheid

Binnen het Demoplatform boomkwekerij wordt continu gezocht naar bijkomende bruikbare middelen. Middelen, die in België reeds een erkenning genieten in andere teelten dan sierplanten, worden getest op

hun werkzaamheid en gewasveiligheid. Het is nooit zeker dat een middel dat bijvoorbeeld erkend is in graan gewassen ook gewasveilig is voor gebruik in boomkwekerijgewassen.

Erkenning is specifiek

Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen is toegelaten volgens een strikte erkenning. De erkenning geldt voor gebruik in een welbepaalde teelt (in open lucht en/of onder bescherming) waarbinnen er nog eens een strikte hiërarchische onderverdeling is. De erkenning wordt verleend tegen een welbepaalde ziekte, plaag of onkruid (in dit geval echte meeldauw of witziekte), aan een welbepaalde optimale dosis met een maximum aantal toepassingen per tijdsblok (bv. teelt, 12 maand, jaarlijks, ...).

Preventief, curatief of eradicant

Er moet bij de toepassing aandacht besteed worden aan het ontwikkelingsstadium van het cultuurgewas én van het te bestrijden organisme (hier echte meeldauw). Een preventieve behandeling kan noodzakelijk zijn. Fungiciden die preventief werken, moeten toegepast worden vóór de infectie. Curatief werkende middelen kunnen ingezet worden na de infectie, en kunnen de verdere ontwikkeling van de schimmel stoppen, maar vóór het verschijnen van de symptomen. Men spreekt van een eradicante werking als het middel het aanwezige witte mycelium kan laten verdwijnen.

Verspreiding

Echte meeldauw uit zich als een wit laagje, vooral op het blad maar ook wel op stengel en bloemknop. Het mycelium van echte meeldauw kan zowel onderaan als bovenaan het blad voorkomen en begint dikwijls met zeer kleine vlekjes. Soms gebeurt het dat na het toepassen van fungiciden (zwakkere) middelen vlugger echte meeldauw toelaten aan de onderzijde van het blad, terwijl de bovenkant van het blad symptomenvrij blijft. Echte meeldauw overleeft normaal gezien in vruchtlichaampjes, van waaruit in de lente via de productie en verspreiding van ascosporen de nieuwe bladeren geïnfecteerd worden. Echter, soms

“ Het heeft geen zin om af te wisselen tussen werkzame stoffen binnen dezelfde groep.

overleeft de schimmel ook als mycelium in de knoppen en dan kan de infectie vroeg en dominant aanwezig zijn in de koppen, bijvoorbeeld bij eik. Echt preventief behandelen is hier dan ook moeilijk.

Contact, translaminair of systemisch

De bruikbare fungiciden kunnen nog eens onderverdeeld worden volgens werkingsprincipe: contact, translaminair of systemisch. Bij contactmiddelen moet er continu een laagje van het product aanwezig zijn op het volledige bladoppervlak. Nieuw, na de laatste toepassing gevormd schot, is niet beschermd. Er zal dus regelmatig moeten herbehandeld worden. Contactmiddelen zijn meestal gevoeliger voor afregenen.

Middelen met een translaminaire werking dringen het blad binnen en verdelen zich naar de onderzijde van het blad. Systemische middelen worden opgenomen in de plant en rondgevoerd met de sapstroom maar (meestal) enkel opwaarts. Hierbij is er een (tijdelijke) 'nawerking' in het nieuwe schot.

Resistentie voorkomen

Binnen IPM is het voorkómen van resistentie een belangrijk punt. Dit is het fenomeen waarbij de te bestrijden organismen minder gevoelig worden voor bepaalde gewasbeschermingsmiddelen. Daarom is het afwisselen tussen producten uit verschillende chemische middelen zo belangrijk. Het heeft geen zin om af te wisselen tussen werkzame stoffen binnen dezelfde groep.

Soms wordt de voorkeur gegeven aan het gelijktijdig inzetten van twee werkzame stoffen uit verschillende resistentieklassen om zo de resistentievorming tegen te gaan. De meest voorkomende witziektemiddelen behoren tot de triazolen (resistentieklasse G1) en de strobilurines (resistentieklasse C3) naast de SDHI (resistentieklasse C2) en nog enkele andere groepen.

Meer van dezelfde families

In de demoscreening in Putte werden reeds erkende middelen vergeleken met nog niet erkende middelen, zowel op vlak van efficiëntie als op vlak van gewasveiligheid. Bij reeds erkende middelen werd gekeken of een toevoegstof het middel kon versterken. Voor bijvoorbeeld Signum is het toevoegen van een uitvloeier altijd een duidelijke meerwaarde. Bij bijvoorbeeld Flint 50 WG kon het effect van een uitvloeier een dosisverlaging niet opvangen. Voor sommige additieven was ook de dosering bepalend voor het bekomen resultaat. Alhoewel niet allemaal even sterk bieden heel wat van de beproefde middelen perspectieven. Alleen is het jammer dat vrijwel alle experimentele middelen uit dezelfde families komen als de reeds erkende middelen. Alle niet erkende middelen bleken gewasveilig behalve één dat (enkel) op Crataegus een duidelijke blad(rand)necrose gaf.

Conclusie

Voor een handig overzicht van de erkende witziektemiddelen die erkend zijn volgens resistentieklasse/Frac Code verwijzen we naar www.avbs.be. De zoektocht blijft. Het beperkt aantal verschillende chemische families, de beperkingen van het aantal toepassingen en een maximaal inzetbare hoeveelheid maken het soms moeilijk om gewassen een volledig groeiseizoen vrij te houden van aantasting. Dat is zeker nadelig voor witziektegevoelige gewassen die weinig aantasting tolereren omwille van hun sier- of verkoopwaarde. Een efficiënte inzet van de beschikbare middelen volgens de goede landbouwpraktijk blijft daarom uitermate belangrijk. ■